

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71

E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Міністерство з питань стратегічних
галузей промисловості України**

Щодо законопроекту № 5175

На виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань стратегічних галузей промисловості України Олега Уруського від 17.03.2021 № 10863/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку від 12.03.2021 № 04-16/13-2021/88713 Мінекономіки розглянуло проект Закону України “Про внесення змін до розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку”, внесений народними депутатами України Д. Д. Кисилевським, Д. А. Наталухою, М. С. Магомедовим та іншими, реєстраційний № 5175 (далі – проект Закону), та повідомляє.

Проектом Закону (*шляхом внесення змін до пункту 2 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку” від 12.07.2016 № 1455-VIII, згідно з яким було встановлено ставку вивізного (експортного) мита на металобрухт у розмірі 58 євро/т строком на 5 років*) пропонується продовжити тимчасову дію вивізного (експортного) мита на відходи та брухт чорних металів за ставкою у розмірі 58 євро/т ще на 5 років.

За інформацією ініціаторів проекту Закону, збереження вивізного мита на поточному рівні забезпечить більш ефективний перерозподіл вивільнених ресурсів на користь вітчизняної металургійної промисловості та сприятиме активізації переробного виробництва в металургійній, машинобудівній галузях, військово-промислового комплексу, що призведе до додаткового зростання ВВП України.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000D9B42F0095ED8600

Підписувач Романішин Олександр Вікторович

Дійсний з 05.08.2020 0:00:00 по 05.08.2022 0:00:00

Мінекономіки

4433-03/19599-03 від 30.03.2021

19:36:52

Необхідно зазначити, що металобрухт безумовно є сировиною стратегічного рівня, оскільки він відноситься до розряду невідновлюваних і його запаси небезмежні.

За даними об'єднання підприємств “Укрметалургпром”, Української асоціації вторинних металів “УАВтормет” заготівля металобрухту у 2019 році склала 3360,7 тис. тонн проти 3667,5 тис. тонн у 2018 році (92%).

Протягом 2020 року обсяги заготівлі металобрухту скоротилися на 9% (заготовлено 3071,1 тис. тонн металобрухту).

Постачання металобрухту на українські металургійні комбінати за 12 місяців 2020 року скоротилися в порівнянні з аналогічним періодом минулого року на 4% (до 2,8 млн. тонн). Технологічні запаси металобрухту на підприємствах оцінюються в 170-175 тис. тонн.

За даними митної статистики, у 2018 році було експортовано металобрухту 327,5 тис. тонн на суму 105,6 млн. дол. США, у 2019 році – 40,9 тис. тонн на суму 11,79 млн. дол. США, у 2020 році – 35,9 тис. тонн на суму 9,49 млн. дол. США.

Спостерігається зниження експорту металобрухту у 2020 році майже на 80% у порівнянні з 2018 роком.

Натомість, у 2019 році збільшився імпорт металобрухту та складає 112% до відповідного періоду 2018 року (2019 рік – 47,71 тис. тонн на суму 34,25 млн. дол. США, 2018 рік – 42,62 тис. тонн на суму 36,59 млн. дол. США).

У 2020 році імпортовано 26,4 тис. тонн на суму 26,03 млн. дол. США, що складає 55% до відповідного періоду минулого року.

На процес заготівлі металобрухту впливає виснаження металофонду.

За даними ДП “Укрпромзовнішекспертиза” в Україні продовжується виснаження металофонду через низьке споживання сталі на внутрішньому ринку.

За 2016-2020 роки показник споживання сирової сталі на душу населення в Україні коливався в межах 100-150 кг/чол, що майже у двічі нижче середньосвітових показників (у країнах ЄС обсяги споживання сирової сталі на душу населення складають 250-750 кг/чол: Румунія – 250 кг/чол, Польща – 434 кг/чол, Словаччина – 509 кг/чол, Чехія 748 кг/чол). Ресурс легкодоступного брухту скорочується швидкими темпами, що сприяє загостренню дефіциту.

У 2020 році зберігається суттєва різниця між закупівельними та експортними цінами на металобрухт. Так, протягом листопада-грудня 2020 року закупівельна ціна на брухт склала 230-235 дол. США за тонну, експортна ціна – 270-275 дол. США за тонну.

На думку Української асоціації вторинних металів “УАВтормет” поточний рівень внутрішніх цін на брухт чорних металів на внутрішньому ринку на 60-70 дол. США нижчий від того, який би забезпечив рентабельну роботу брухтозаготівельних компаній і стабільне функціонування ринку металобрухту.

За інформацією ОП “Укрметалургпром” підвищення експортного мита до 58 євро/т сприяло підвищенню ступеню забезпеченості потреби металургійного комплексу у металобрухті (до 95%).

Водночас слід зазначити, що Україна має низку міжнародних зобов'язань у сфері міжнародної торгівлі.

Зокрема, у пункті 240 Звіту Робочої групи про вступ України до СОТ, який є невід'ємною частиною Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі, що ратифікований Законом України від 10.04.2008 № 250-VI, містяться додаткові зобов'язання України щодо експортного мита, відповідно до яких Україна не може ані збільшувати експортні мита, ані запроваджувати будь-які заходи, які мають еквівалентний ефект, стосовно товарів, зазначених у таблиці 20 (b). До таких товарів, серед інших, належать відходи та брухт чорних металів, ставка експортного мита на які становить 10 євро за тонну.

Разом з цим Україна зберігає за собою право запроваджувати обмеження експорту в окремих чітко визначених угодами СОТ випадках, передбачених, зокрема, статтями XI:2(a), XX та XXI Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 року (ГАТТ 1994), та за умови дотримання встановлених вимог.

Так, у статті XI:2(a) ГАТТ 1994 передбачено можливість запровадження членами СОТ, як виняток, заборони або обмеження експорту з метою попередження чи послаблення критичного дефіциту товарів, що мають вагомe значення для країни, що експортує.

Відповідно до пункту і) статті XX ГАТТ 1994 члени СОТ можуть обмежувати експорт вітчизняних матеріалів з метою забезпечення достатньою кількістю таких матеріалів вітчизняної переробної промисловості протягом періодів, коли внутрішня ціна на такі матеріали утримується на рівні, нижчому за світову ціну в результаті впровадження урядом плану стабілізації, за умови, що такі обмеження не повинні призводити до зростання експорту такою галуззю вітчизняної промисловості чи до захисту такої галузі вітчизняної промисловості і не повинні порушувати положення цієї Угоди стосовно недискримінації.

Статтею XXI ГАТТ 1994 визначено винятки з міркувань безпеки і передбачено, що ніщо в цій Угоді не повинно тлумачитися як перешкода будь-якому члену у здійсненні будь-яких дій, які він вважає необхідними для захисту суттєвих інтересів своєї безпеки (пункт b).

Також, відповідно до положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (далі – Угода про асоціацію) сторони повинні утримуватися від запровадження заходів обмежувального характеру, які йдуть врозріз із положеннями Статті XI ГАТТ 1994 “Загальне скасування кількісних обмежень”.

Статтею 35 “Обмеження експорту або імпорту” Угоди про асоціацію визначено, що жодна Сторона не повинна запроваджувати або зберігати в силі будь-які заборони чи обмеження або заходи еквівалентної дії щодо імпорту будь-якого товару іншої Сторони або експорту чи продажу для експорту будь-якого товару, призначеного для території іншої Сторони, за винятком випадків,

передбачених Угодою про асоціацію або відповідно до Статті XI ГАТТ 1994 та її приміток щодо тлумачення.

Аналогічні положення також, містяться в Угоді про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії, яка набула чинності 01.01.2021.

Крім цього, мито на експорт та збори, що мають еквівалентний характер, також скасовано Угодою про вільну торгівлю між Україною та Республікою Македонія.

Водночас, в угодах про вільну торгівлю України з державами ЄАВТ, Канадою та Ізраїлем збережено право на застосування експортного мита, зокрема на брутто чорних металів, у розмірі, передбаченому зобов'язаннями, взятими при приєднанні до СОТ.

У пояснювальній записці до проекту Закону надано результати економічного аналізу, моделювання та прогнозування ефектів впливу державної політики щодо експортного мита на брутто чорних металів на ключові макроекономічні показники за двома ключовими сценаріями:

1. Продовження дії вивізного (експортного) мита на рівні 58 євро/т протягом середньострокового періоду;
2. Зниження діючої ставки до 10 євро/т (як це передбачено міжнародними зобов'язаннями України).

При цьому відсутня інформація про вплив проекту Закону на усі заінтересовані сторони, зокрема, на підприємства галузі заготівлі металобрухту.

Одночасно слід зазначити, що наразі на опрацюванні в Мінекономіки (в рамках виконання доручення Кабінету Міністрів України від 26.03.2021 № 11824/1/1-21) знаходиться звернення Голови громадської спілки “Об'єднання народного контролю України” Максименка О.В. щодо необхідності скасування експортного мита на експорт металобрухту з огляду на те, що результатом 5-річної дії ставки у розмірі 58 євро/т є скорочення підприємств та робочих місць у галузі заготівлі металобрухту, відсутність ринкових механізмів для розвитку галузі, зменшення валютних надходжень в Україну.

Враховуючи викладене, продовження застосування дії вивізного (експортного) мита на відходи та брутто чорних металів у розмірі 58 євро/т ще на 5 років не має застосовуватись по відношенню до товарів, які експортуються до держав-членів ЄС, а також до Великої Британії, держав ЄАВТ, Канади, Ізраїлю, Республіки Північна Македонія. При цьому розмір ставки цього мита має бути економічно-обґрунтованим та задовольняти потреби усіх заінтересованих сторін.

**Заступник Міністра розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України**

Олександр РОМАНШИН